

Vlaams
Parlement

ingediend op **497** (2020-2021) – Nr. 1
19 oktober 2020 (2020-2021)

Ontwerp van decreet

tot wijziging
van het decreet van 19 mei 2006
betreffende de Winwinlening,
wat betreft het Vriendenaandeel

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet.....	13
Advies van het Rekenhof	21
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	29
Advies van de Federale Regering	35
Advies van de Raad van State	41
Ontwerp van decreet.....	49

MEMORIE VAN TOELICHTING

Samenvatting

Een aanzienlijk aantal bedrijven dreigt in solvabiliteitsproblemen te geraken naar aanleiding van de COVID-19-crisis. Door het decreet van 19 mei 2006 betreffende de Winwinlening (het Winwinleningdecreet) uit te breiden met het Vriendenaandeel zal de kapitaalstructuur van de kmo's versterkt worden.

I. ALGEMENE TOELICHTING**A. Situering**

De regelgeving met betrekking tot de Winwinlening wordt thans beheerst door het decreet van 19 mei 2006 en het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 houdende uitvoering van het decreet van 19 mei 2006 betreffende de Winwinlening (citeerschrift: het Winwinleningbesluit).

Deze decreetswijziging beoogt om het Vriendenaandeel in werking te stellen. Familie en vrienden zullen zo aangemoedigd worden om aandelen te verwerven in kmo's. Het Vriendenaandeel zal de kapitaalstructuur van de kmo's versterken.

B. Inhoud

– Probleemstelling en omgevingsanalyse

De ERMG-enquête¹ (ERMG: Economic Risk Management Group) geeft aan dat het faillissementsrisico en de liquiditeitsproblemen zorgwekkend blijven. Uit de cijfers blijkt dat 8 procent van de bevraagde ondernemingen een faillissement 'waarschijnlijk' of 'zeer waarschijnlijk' acht. De hoge faillissementsrisico's wijzen op het gevaar dat de coronacrisis permanente schade berokkent aan het Vlaamse economische weefsel. Het is aangewezen om het instrument Winwinlening uit te breiden met een Vriendenaandeel. Het Vriendenaandeel versterkt de kapitaalstructuur van de kmo's.

– Beleidsmaatregelen en doelstelling

De Vlaamse Regering wil met de wijzigingen aan het decreet het vrijmaken van de gelden op de Vlaamse spaarrekeningen ten voordele van de Vlaamse bedrijven stimuleren. Met het Vriendenaandeel wordt men aangemoedigd om aandelen te verwerven in kmo's.

De aandeelhouder kan maximaal 75.000 euro investeren. Het fiscale voordeel voor het Vriendenaandeel is vastgelegd op 2,5 procent voor een periode van maximaal vijf jaar. Als onderneming kan men zo maximaal 300.000 euro kapitaal verwerven.

De maxima per aandeelhouder en per onderneming kunnen niet worden gecumuleerd met de Winwinlening. Men kan er wel voor opteren om een deel van het bedrag als achtergestelde lening (Winwinlening) te verstrekken en een ander deel als kapitaal (Vriendenaandeel).

– Impactanalyse

Het aantal dossiers voor het Vriendenaandeel wordt geraamd op 250 dossiers voor een gemiddeld bedrag van 30.000 euro. Deze extra dossiers voor participaties

¹ Economic Risk Management Group perscommuniqué, 12 juni 2020 'De omzet van de ondernemingen begint zich te herstellen, maar de vooruitzichten voor de Belgische economie blijven slecht'.

staan op kruissnelheid (na 5 jaar) voor een nieuwe productie van 37,5 miljoen euro. De fiscale minderopbrengsten groeien over dezelfde periode van 5 jaar. Dit vertegenwoordigt uiteindelijk een extra jaarlijks fiscaal voordeel van 937.500 euro.

De kosten moeten ook samen bekeken worden met de Winwinlening. Mogelijk zal het Vriendenaandeel toch ruimer worden toegepast, maar dan zal dit ten nadele van de Winwinleningen zijn.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 2 juli 2020.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 15 juli 2020.

Bestuurlijke impact

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling niet vereist is.

Het voorstel heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

– Implementatie

Deze regeling wordt verder uitgewerkt door de aanpassing van het bestaande Winwinleningbesluit van 20 juli 2006, die het kader verder uittekent.

C. Totstandkomingsprocedure

Het taalkundig en wetgevingstechnisch advies (nr. 2020-249) werd verleend op 1 juli 2020.

Gelet op het gebrek aan consensus tussen de sociale partners, heeft de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) op 31 augustus 2020 meegedeeld geen advies uit te brengen.

Het advies van de Raad van State over het Vriendenaandeel werd verleend op 2 oktober 2020.

Op basis van artikel 5/7, eerste lid, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten moeten ontwerpen van decreet betreffende de gewestelijke opcentiemen en de fiscale maatregelen op de opcentiemen voor advies aan het Rekenhof worden voorgelegd. Het advies van het Rekenhof werd verleend op 12 augustus 2020. Het advies stelt vast dat het belastingkrediet met betrekking tot het Vriendenaandeel voldoet aan de bepalingen van artikel 5/1, 5/5 en 5/7, derde lid, van de Bijzondere Financieringswet en het principe van de progressiviteit naleeft.

Op basis van voornoemd artikel 5/7, eerste lid, van de Bijzondere Financieringswet moeten ontwerpen van decreet betreffende de gewestelijke opcentiemen en de fiscale maatregelen op de opcentiemen tevens voor advies omtrent de technische uitvoerbaarheid aan de Federale Regering worden voorgelegd. Toenmalig minister van Financiën, Alexander De Croo, heeft dit advies op 23 september 2020 verleend. Het ontwerp van decreet en de memorie van toelichting werden, waar nodig, overeenkomstig dit advies en overeenkomstig de opmerkingen die bij de totstandkoming ervan door het Departement Financiën en Begroting werden overgemaakt, aangepast.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit ontwerp van decreet regelt een gewestaangelegenheid.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN**Artikel 1**

Deze bepaling behoeft geen toelichting.

Artikel 2

Dit artikel vervolledigt artikel 2, 1°, van het bestaande decreet met de woorden "en de uitvoeringsbesluiten ervan". De toevoeging dat de Winwinlening ook moet voldoen aan de ter uitvoering van het decreet genomen besluiten verduidelijkt het wetgevend kader.

In dit artikel worden verder de definities gegeven van wat en wie een Vriendenaandeel, een Vriendenaandeelhouder en een emittent zijn. Voor het Vriendenaandeel wordt uitdrukkelijk voorzien dat dit op naam moet zijn en dient te gebeuren middels een inbreng in geld.

De Vriendenaandeelhouder moet net zoals de kredietgever van een Winwinlening handelen buiten het kader van zijn handels- of beroepsactiviteiten.

De emittent moet een vennootschap zijn die een kapitaalverhoging of een uitgifte van nieuwe aandelen uitvoert. Hierdoor worden verenigingen uitgesloten enerzijds en wordt een injectie in vers kapitaal verplicht gesteld anderzijds.

Artikel 3

Door de invoeging van bepalingen met betrekking tot het Vriendenaandeel in het bestaande decreet van 19 mei 2006 wordt het opschrift aangepast.

Artikel 4

In artikel 4 wordt een artikel 3/1 ingevoegd in het bestaande decreet, waarbij de voorwaarden worden opgesomd waaraan de Vriendenaandeelhouder en de emittent moeten voldoen op het ogenblik waarop wordt ingeschreven op het Vriendenaandeel. Het begrip 'onderschrijven' verwijst daarbij naar de datum van de verichting, dit is de overeenkomst die aan PMV/z-Waarborgen nv ter registratie moet worden aangeboden. Vanuit de ratio legis is het logisch om voor de voorwaarden waaraan emittent en aandeelhouder moeten voldoen dit tijdstip als peildatum te nemen (en niet de datum van volstorting, hoewel dat ook een vereiste is voor het Vriendenaandeel). De datum van de verbintenis om te investeren is bepalend, niet de datum van de uitvoering (dit is de volstorting) ervan.

De voorwaarden in paragraaf 1, 1° tot en met 3°, van het ontworpen artikel 3/1 lopen gelijk met deze waaraan de kredietgever van een Winwinlening moet voldoen.

De voorwaarde onder punt 4° bepaalt dat een bestaande aandeelhouder Vriendenaandelen kan onderschrijven van de vennootschap waarin hij, zijn echtgenoot, echtgenote of wettelijk samenwonende partner voor maximaal 10 procent eigenaar zijn van de aandelen of stemrechten, hetzij van rechten of effecten waarvan de uitoefening, omwisseling of conversie de overschrijding van die drempel tot gevolg zou hebben. Er wordt enkel een drempel voorzien op het moment van de intekening, een Vriendenaandeelhouder kan als gevolg van het verwerven van de Vriendenaandelen wel meer dan 10 procent van de aandelen van de emittent ver-

werven. Dit moet de mogelijkheid bieden voor diegenen die zich reeds eerder in grotere mate hebben geëngageerd in de vennootschap om bijkomende fondsen te injecteren. Een kleiner aandeel voorzien zou het werkingsgebied van dit ontwerp van decreet, gericht op de kmo's met in de praktijk vaak een bescheiden kapitaal of eigen vermogen, beperken. Tegelijk is de drempel doelbewust voldoende laag gehouden zodat aandeelhouders die een belangrijke invloed hebben binnen de vennootschap (in termen van kapitaal of stemrecht) uitgesloten blijven van het toepassingsgebied van het Vriendenaandeel. Deze drempel maakt het Vriendenaandeel ook een interessant instrument voor coöperatieven en burgerinitiatieven. Een groep burens die een vervallen theaterzaal wil ombouwen tot gemeenschapscentrum kan op die manier samen die investeringen doen via een vennootschap. Of een groep ouders die beslist om door middel van een vennootschap samen te investeren in jeugdlokalen kan ook gebruikmaken van het Vriendenaandeel.

Punt 5° moet in samenhang gelezen worden met het nieuw ontworpen artikel 3/1, §2, 8°. Deze bepaling sluit de aandeelhouder en de echtgenoot, de echtgenote of de wettelijk samenwonende partner van de aandeelhouder die in de 24 maanden voorafgaand aan de volstorting van het Vriendenaandeel geheel of gedeeltelijk uit het vennootschapsvermogen van de emittent is getreden, uit van het toepassingsgebied van het Vriendenaandeel. Zo wordt verhinderd dat oneigenlijk gebruik zou worden gemaakt van het belastingkrediet.

In paragraaf 2 van het ontworpen artikel 3/1 worden de voorwaarden opgesomd waaraan de emittent moet voldoen.

Punt 2° specificeert dat de emittent een kmo moet zijn. Het gaat daarbij om de Europese definitie zoals bepaald in artikel 2, 5°, van het decreet van 15 mei 2006.

Volgens punt 3° moet de emittent rechtspersoonlijkheid bezitten, waardoor ondernemingen in de vorm van een maatschap worden uitgesloten.

Punt 5° is ontleend aan de taxshelterregeling (artikel 145.26 WIB (WIB: Wetboek van de Inkomstenbelastingen)) en moet vermijden dat familiale immovenootschappen bijkomende fiscale voordelen ontvangen. Het gaat onder punt b) enkel om een uitsluiting van vastgoedvennootschappen die onroerende goederen bezitten waarvan natuurlijke personen die in de vennootschap actief zijn als bestuurder, zaakvoerder, of hun echtgenoot, echtgenote of wettelijk samenwonende partner of hun kinderen (als de bestuurder, zaakvoerder, of zijn echtgenoot, echtgenote of wettelijk samenwonende partner het wettelijk genot van de inkomsten van die kinderen hebben) het gebruik hebben.

Vermits de maatregel kmo's beoogt die slechts beperkte mogelijkheden hebben om risicokapitaal aan te trekken, worden in punt 7° beursgenoteerde vennootschappen uitgesloten. Een vennootschap is beursgenoteerd als ze genoteerd is op een gereguleerde markt zoals Euronext of op een 'multilateral trading facility' zoals de Alternext.

De voorwaarde in punt 8° bepaalt dat de emittent geen kapitaalvermindering, inkoop van eigen aandelen of een andere vermindering of verdeling van het eigen vermogen heeft doorgevoerd in de 24 maanden voorafgaand aan de volstorting van het Vriendenaandeel. Om de correcte implementering van deze bepaling te garanderen, wordt verduidelijkt dat een uittreding van een of meerdere aandeelhouders van de emittent lastens het vennootschapsvermogen tijdens deze periode niet onder dit verbod valt. In het andere geval zou de uittreding van een aandeelhouder de uitgifte van Vriendenaandelen door de emittent ten onrechte, in strijd met de ratio legis, verhinderen. Deze bepaling moet in samenhang gelezen worden met het nieuw ontworpen artikel 3/1, §1, 5°. Onder "kapitaalvermindering, inkoop

van eigen aandelen of een andere vermindering of verdeling van het eigen vermogen” wordt niet de uitkering van dividenden begrepen.

De voorwaarde in punt 9° verbiedt de uitgifte van Vriendenaandelen door een emittent die bindingen heeft met andere personen die gevestigd zijn in belastingparadijzen. Deze staten zijn opgenomen in een van de lijsten, vermeld in artikel 307, §1/2, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, of in de lijst, vermeld in artikel 179 van het koninklijk besluit van 27 augustus 1993 tot uitvoering van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992. De verwijzing naar deze lijsten is een dynamische verwijzing, die mee evolueert met de inhoud van deze bepalingen. Bij toevoeging van een land aan deze lijst komt het Vriendenaandeel dan ook te vervallen vanaf dat moment. Dat is in overeenstemming met de ratio legis van het Vriendenaandeel.

Het begrip ‘belastbaar tijdperk’ in punt 10° is ontleend aan artikel 20 van de wet van 23 juni 2020 houdende fiscale bepalingen ter bevordering van de liquiditeit en solvabiliteit van ondernemingen in het kader van de bestrijding van de economische gevolgen van de COVID-19-pandemie.

De overige punten vergen geen verdere toelichting.

In paragraaf 3 wordt de naleving van een aantal voorwaarden uitgebreid tot 60 maanden (dat is de maximale duur van het belastingkrediet) na volstorting van het Vriendenaandeel. De termijn van 60 maanden begint te lopen op de dag na de volstorting. Bijvoorbeeld bij een volstorting op 15 juni 2021 begint de termijn dan te lopen op 16 juni 2021. De termijn loopt dan tot en met 15 juni 2026 om 24.00 uur. Als die dag een zaterdag, een zondag of een wettelijke feestdag is, dan wordt de vervaldag verplaatst naar de eerstvolgende werkdag. Dit is conform de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek inzake de berekening van termijnen bepaald in maanden. Als in de loop van de 60 maanden na de volstorting niet meer aan de voorwaarden wordt voldaan, vervalt het recht op het belastingkrediet vanaf de dag dat niet meer aan de voorwaarden is voldaan.

Met het behoud van de voorwaarden onder punt 4° tot en met 6° (geen beleggings-, thesaurie of financieringsvennootschap, noch immo- of managementvennootschap) en punt 9° en 10° gedurende de ganse duur van het fiscale voordeel (60 maanden), wordt vermeden dat de emittent kort na de volstorting zijn maatschappelijk voorwerp aanpast waardoor het verbod van paragraaf 2 zou worden ontweken. Het behoud van de voorwaarde voorzien in punt 7° (geen beursgenoteerde vennootschap) zou de verdere uitbouw van de vennootschap daarentegen onnodig afremmen.

Tevens is bepaald dat de emittent gedurende 60 maanden na de volstorting van de Vriendenaandelen geen kapitaalvermindering, inkoop van eigen aandelen of een andere vermindering of verdeling van het eigen vermogen mag doorvoeren. Ook hier geldt dat deze bepaling de uittreding van een of meerdere aandeelhouders van de emittent lastens het vennootschapsvermogen tijdens deze periode niet belet. Onder “kapitaalvermindering, inkoop van eigen aandelen of een andere vermindering of verdeling van het eigen vermogen” wordt niet de uitkering van dividenden begrepen (zie in die zin ook de toelichting bij het nieuw ontworpen artikel 6/1).

Artikel 5

Door de invoeging van bepalingen met betrekking tot het Vriendenaandeel in het bestaande decreet van 19 mei 2006 wordt het opschrift aangepast.

Artikel 6

Met de invoeging van artikel 4/1 worden de verdere voorwaarden waaraan een Vriendenaandeel moet voldoen, omschreven.

In paragraaf 1 van het ontworpen artikel 4/1 wordt, nu het kapitaalsbegrip voor de besloten vennootschap (bv) en coöperatieve vennootschap (cv) weggefallen is, verwezen naar het eigen vermogen van de vennootschap. De intekening op een Vriendenaandeel veronderstelt dat er vers kapitaal (in speciën) wordt ingebracht in de vennootschap. Conversie van (achtergestelde) leningen of effecten komen derhalve niet in aanmerking voor een Vriendenaandeel.

In paragraaf 2 worden de bedragen in hoofde van de Vriendenaandeelhouder/emittent afgestemd op deze zoals voorzien bij de Winwinlening, namelijk respectievelijk 75.000 euro en 300.000 euro. Voor de volstortingen die deze bedragen te boven zouden gaan, wordt geen fiscaal voordeel voorzien. Er moet een akte worden opgemaakt voor het Vriendenaandeel (net zoals voor de Winwinlening), die PMV/z-Waarborgen nv zal registreren. Op dat moment wordt nagegaan of alle voorwaarden van het decreet en haar uitvoeringsbesluiten zijn voldaan, dus ook dat men de plafonds (cumulatief) niet overschrijdt. Daarnaast is vereist dat de bedragen ook volledig volstort worden om het Vriendenaandeel te genieten. PMV/z-Waarborgen nv zal geen akte voor een hoger bedrag dan 75.000 euro registreren, ongeacht of het surplus al dan niet volstort is. Dit betekent niet dat de Vriendenaandeelhouder geen groter bedrag dan 75.000 euro kan investeren. Het betekent alleen dat voor dat surplus door PMV/z-Waarborgen nv geen akte kan opgemaakt worden die als Vriendenaandeel in aanmerking komt, zonder echter afbreuk te doen aan de geldigheid van de transactie voor wat betreft het surplus.

Paragraaf 3 van artikel 4/1 laat toe dat de Vlaamse Regering bepaalde praktische maatregelen treft met betrekking tot de vorm en de inhoud waaraan overeenkomsten moeten voldoen, zodat deze geregistreerd kunnen worden als uitgifte-overeenkomst Vriendenaandeel. De registratie, schrapping en het beheer van het Winwinleningregister is thans in handen van PMV/z-Waarborgen nv, zodat het aangewezen is om dit voor de Vriendenaandelen ook aan haar toe te vertrouwen.

PMV/z-Waarborgen nv zal een applicatie ter beschikking stellen op haar website en een modelovereenkomst aanreiken. Deze standaardovereenkomst kan het eventueel nazicht op het naleven van de voorwaarden voor de medewerkers van PMV/z-Waarborgen nv of een andere instantie met controlebevoegdheid mogelijk maken. Hierbij dient voorkomen te worden dat de Vriendenaandeelhouder (net zoals dat niet mogelijk is voor de kredietgever van een Winwinlening) zich zekerheden voorbehoudt en/of rechten toe-eigent die zouden leiden tot ongelijke behandeling van de aandeelhouders.

De Vriendenaandeelhouder is een verstrekker van risicodragend kapitaal. Om hem te beschermen, is het cruciaal dat zijn beslissing om te investeren steeds weloverwogen genomen wordt en op basis van correcte gegevens. Daarom zal de Vlaamse Regering ter uitvoering van deze bepaling vereisen dat, naar analogie met de vennootschapswetgeving, het bestuursorgaan van de vennootschap over de verrichting een verslag opstelt dat de uitgifteprijs verantwoordt. De commissaris, een bedrijfsrevisor of een externe accountant aangewezen door het bestuursorgaan beoordeelt in een verslag of de in het verslag van het bestuursorgaan opgenomen financiële en boekhoudkundige gegevens in alle van materieel belang zijnde opzichten getrouw zijn en voldoende zijn om de Vriendenaandeelhouder over zijn beslissing om te investeren, voor te lichten. Dit verslag wordt tevens vereist in de modelovereenkomst die PMV/z-Waarborgen nv ter beschikking stelt.

Artikel 7

In het ingevoegde artikel 4/2 wordt voorzien dat de openstaande saldi van de Winwinleningen samen met het volgestorte bedrag aan Vriendenaandelen door een en dezelfde Vriendenaandeelhouder/kredietgever van een Winwinlening niet meer dan 75.000 euro kan bedragen.

In hoofde van de emittent/kredietnemer van een Vriendenaandeel en Winwinlening wordt in dezelfde zin een beperking voorzien van 300.000 euro.

Artikel 8

Door de invoeging van een nieuw lid in artikel 6 wordt een mogelijke cascade van Winwinlening en Vriendenaandeel uitdrukkelijk verboden.

Artikel 9

Het ingevoegde artikel 6/1 voorziet dat de kapitaalsinjectie in de onderneming niet mag gebeuren voor de uitkering van dividenden en liquidatiereserves, noch voor aankoop van aandelen en verstrekken van leningen. Het gaat om de aankoop van aandelen in het algemeen. Dit verbod sluit aan bij punt 2° van dezelfde bepaling, dat verbiedt om met het kapitaal van de Vriendenaandelen leningen te verstrekken. De inkoop van eigen aandelen is tevens uitdrukkelijk verboden tot 60 maanden na de volstorting in artikel 4 van het ontwerp van decreet.

Buiten voormelde beperking om doet dit decreet op geen enkele manier afbreuk aan de mogelijkheid voor de emittent om dividenden uit te keren, voor zover er uitkeerbare winst beschikbaar is.

Artikel 10

De invoeging van artikel 7/1 specificeert de fiscale bewijsbepalingen die van toepassing zijn op het Vriendenaandeel. Voor het Vriendenaandeel wordt gevraagd om het bewijs ter beschikking te houden vanaf het jaar van het volstorten van het aandeel zelf. Voor de Winwinlening wordt gevraagd om het bewijs ter beschikking te houden vanaf het jaar volgend op het jaar van het verstrekken van de Winwinlening. Het verschil ligt aan het feit dat bij het Vriendenaandeel het belastingkrediet per dag wordt bekeken, bij de Winwinlening wordt het belastingkrediet per jaar bekeken.

Naast PMV/z-Waarborgen nv, dat instaat voor de registratie en het nazicht op het naleven van de voorwaarden op het ogenblik van de registratie, kan een orgaan worden belast met de controle a posteriori van de naleving van de voorwaarden. Het controleorgaan en PMV/z-Waarborgen nv kunnen te allen tijde bij de emittent en de Vriendenaandeelhouder de nodige controles (a posteriori aan de registratie) uitvoeren, zodat dit bewijs te allen tijde dient voorgebracht te kunnen worden.

Artikel 11

Door de invoeging van artikel 8/1 worden de voordelen en voorwaarden van het jaarlijkse belastingkrediet voor de kredietgever van een Winwinlening eveneens toegekend aan de Vriendenaandeelhouder, met dien verstande dat het jaarlijkse belastingkrediet voor de Vriendenaandeelhouder berekend wordt a rato van het aantal dagen dat het Vriendenaandeel in het aanslagjaar werd aangehouden (paragraaf 3). Voor de Winwinlening wordt dit jaarlijks belastingkrediet immers berekend op het rekenkundig gemiddelde van het openstaande saldo per 1 januari en 31 december van het aanslagjaar. Het gaat over het aanhouden van aandelen die volstort zijn. PMV/z-Waarborgen nv zal in dat verband, als orgaan dat instaat

voor de registratie, attesteren dat er op een bepaalde datum een overeenkomst, conform het door haar opgestelde model en voor een bepaald bedrag werd ondertekend door de partijen. In deze modelovereenkomst dienen – net zoals voor de Winwinlening – de partijen te bevestigen dat aan alle voorwaarden van het decreet en haar uitvoeringsbesluiten wordt voldaan.

Verder is dit jaarlijks belastingkrediet voor het Vriendenaandeel beperkt tot maximaal 5 jaar (paragraaf 5). De periode van 5 jaar begint te lopen vanaf de volstorting (zie artikel 10 van het ontwerp van decreet).

In de ontworpen paragraaf 5, vijfde, zesde en zevende lid, wordt, in afwijking van de regeling voor de Winwinlening, voorzien dat het jaarlijkse belastingkrediet vervalt vanaf de dag (in plaats van het aanslagjaar) waarop de Vriendenaandeelhouder overlijdt, de dag waarop het Vriendenaandeel ambtshalve wordt geschrapt, hetzij de dag waarop het faillissement wordt uitgesproken dan wel de dag waarop tot ontbinding van de emittent wordt beslist. Verder wordt het principe van 'dies a quo, dies ad quem' gehanteerd (artikel 52 en volgende, Gerechtelijk Wetboek).

Hieronder volgen twee concrete voorbeelden voor de berekening van het belastingkrediet.

Voorbeeld 1

Inbreng van 50.000 euro

Onderschrijving van de aandelen/kapitaalverhoging op 16 oktober 2020

Volstorting op 31 oktober 2020

Berekeningsgrondslag van het belastingkrediet

Inkomstenjaar 2020 – aanslagjaar 2021: 50.000 euro x 61/366 (telling vanaf 1 november)

Inkomstenjaar 2021 – aanslagjaar 2022: 50.000 euro x 365/365

Inkomstenjaar 2022 – aanslagjaar 2023: 50.000 euro x 365/365

Inkomstenjaar 2023 – aanslagjaar 2024: 50.000 euro x 365/365

Inkomstenjaar 2024 – aanslagjaar 2025: 50.000 euro x 366/366

Inkomstenjaar 2025 – aanslagjaar 2026: 50.000 euro x 304/365 (tot en met 31 oktober)

Voorbeeld 2

Inbreng van 50.000 euro

Onderschrijving van de aandelen/kapitaalverhoging op 1 december 2020

Onmiddellijke volstorting

Verkoop van de aandelen op 1 juli 2023

Berekeningsgrondslag van het belastingkrediet

Inkomstenjaar 2020 – aanslagjaar 2021: 50.000 euro x 30/366 (telling vanaf 2 december)

Inkomstenjaar 2021 – aanslagjaar 2022: 50.000 euro x 365/365

Inkomstenjaar 2022 – aanslagjaar 2023: 50.000 euro x 365/365

Inkomstenjaar 2023 – aanslagjaar 2024: 50.000 euro x 182/366 (tot en met 1 juli)

In de ontworpen paragraaf 5, achtste lid, wordt een verbod van cumul met federale fiscale voordelen opgenomen.

Artikel 12

In het ingevoegde artikel 8/2 wordt de berekeningsgrondslag van de Winwinlening en het Vriendenaandeel samen, in hoofde van dezelfde belastingplichtige beperkt tot 75.000 euro.

Bij de registratie van modelovereenkomsten met betrekking tot Winwinleningen en Vriendenaandelen zal PMV/z-Waarborgen nv op basis van de beschikbare gegevens nagaan of de partijen aan de voorwaarden voldoen. De controle strekt zich uit tot de bedragen die de kredietgever of de Vriendenaandeelhouder in het verleden ter beschikking gesteld heeft. In voorkomend geval zal de Winwinlening of de modelovereenkomst met betrekking tot het Vriendenaandeel in zijn geheel niet geregistreerd worden door PMV/z-Waarborgen nv en zullen de betrokkenen uitgenodigd worden om zich wat dat betreft te conformeren aan de wettelijke bepalingen (met name door beperking van de bedragen).

Artikel 13

Aangezien het eenmalige belastingkrediet beperkt is tot de Winwinlening wordt dit specifiek opgenomen in de titel van afdeling 2 van hoofdstuk VI.

Artikel 14

Dit artikel voorziet in een snelle inwerkingtreding. Artikel 11 en 12 treden pas in werking vanaf aanslagjaar 2021.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk,
Sociale Economie en Landbouw,

Hilde CREVITS

VOORONTWERP VAN DECREET

Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 19 mei 2006 betreffende de Winwinlening, wat betreft het Vriendenaandeel

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 2 van het decreet van 19 mei 2006 betreffende de Winwinlening, gewijzigd bij de decreten van 10 december 2010, 19 december 2014 en 23 december 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan punt 1° worden de woorden “en de uitvoeringsbesluiten ervan” toegevoegd;

2° er worden een punt 12°, 13° en 14° toegevoegd, die luiden als volgt:

“12° Vriendenaandeel: een nieuw uitgegeven aandeel op naam, verworven met een inbreng in geld, dat voldoet aan de voorwaarden van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan;

13° Vriendenaandeelhouder: een natuurlijke persoon die, buiten het kader van zijn handels- of beroepsactiviteiten, een Vriendenaandeel heeft onderschreven en volgestort;

14° emittent: een vennootschap die een kapitaalverhoging of een uitgifte van nieuwe aandelen uitvoert en die voldoet aan de voorwaarden van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Art. 3. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt het opschrift van Hoofdstuk II vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk II. Voorwaarden betreffende de partijen”.

Art. 4. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt een artikel 3/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 3/1. §1. Op de datum waarop de Vriendenaandeelhouder het Vriendenaandeel onderschrijft, voldoet de Vriendenaandeelhouder aan al de volgende voorwaarden:

- 1° hij is een natuurlijke persoon die een Vriendenaandeel buiten het kader van zijn handels- of beroepsactiviteiten onderschrijft;
- 2° hij is geen werknemer van de emittent;
- 3° hijzelf, noch de echtgenoot, de echtgenote of de wettelijk samenwonende partner van de Vriendenaandeelhouder zijn benoemd of treden op als bestuurder, zaakvoerder of in een vergelijkbaar mandaat binnen de emittent;
- 4° hijzelf, noch de echtgenoot, de echtgenote of de wettelijk samenwonende partner van de Vriendenaandeelhouder zijn rechtstreeks of onrechtstreeks houder van:
 - a) meer dan 10% van de aandelen of de stemrechten van de emittent;
 - b) rechten of effecten waarvan de uitoefening, omwisseling of conversie de overschrijding van de drempel, vermeld in punt a), tot gevolg heeft.

§2. Op de datum waarop de Vriendenaandeelhouder het Vriendenaandeel onderschrijft, voldoet de emittent aan al de volgende voorwaarden:

- 1° de emittent heeft een exploitatiezetel in het Vlaamse Gewest;
- 2° de emittent is een kmo;
- 3° de emittent heeft rechtspersoonlijkheid;
- 4° de emittent is geen beleggings-, thesaurie- of financieringsvennootschap;
- 5° de emittent is geen van de volgende vennootschappen:
 - a) een vennootschap met als statutair hoofdvoorwerp of voornaamste activiteit de oprichting, de verwerving, het beheer, de verbouwing, de verkoop of de verhuur van vastgoed voor eigen rekening of het bezit van deelnemingen in vennootschappen met een soortgelijk voorwerp;
 - b) een vennootschap waarin onroerende goederen of andere zakelijke rechten met betrekking tot dergelijke goederen zijn ondergebracht, waarvan natuurlijke personen die in de vennootschap benoemd zijn of optreden als bestuurder, zaakvoerder of in een vergelijkbaar mandaat, hun echtgenoot of hun kinderen, als die personen of hun echtgenoot het wettelijke genot van de inkomsten van die kinderen hebben, het gebruik hebben;
- 6° de emittent is geen vennootschap die is opgericht om een management- of bestuurdersovereenkomst te sluiten of die haar voornaamste bron van inkomsten uit management- of bestuurdersovereenkomsten haalt;
- 7° de emittent is een niet-beursgenoteerde vennootschap;
- 8° de emittent heeft geen kapitaalvermindering, inkoop van eigen aandelen of een andere vermindering of verdeling van het eigen vermogen doorgevoerd 24 maanden vóór de volstorting van het Vriendenaandeel;
- 9° de emittent houdt geen rechtstreekse deelneming aan in een vennootschap die gevestigd is in een staat die is opgenomen in een van de lijsten, vermeld in artikel 307, §1/2, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, of een staat die is opgenomen in de lijst, vermeld in artikel 179 van het

koninklijk besluit van 27 augustus 1993 tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992;

- 10° de emittent doet geen betalingen aan vennootschappen die gevestigd zijn in een van de staten, vermeld in punt 9°, waarvan niet kan worden aangetoond dat ze zijn verricht in het kader van werkelijke en oprechte verrichtingen die het gevolg zijn van rechtmatige financiële of economische behoeften en die in totaal meer bedragen dan 100.000 euro per belastbaar tijdperk.

§3. De emittent voldoet gedurende zestig maanden na de volstorting van de Vriendenaandelen aan de voorwaarden, vermeld in paragraaf 2, 4° tot en met 6° en 9° en 10°.

Gedurende zestig maanden na de volstorting van de Vriendenaandelen voert de emittent geen kapitaalvermindering, inkoop van eigen aandelen of een andere vermindering of verdeling van het eigen vermogen door.”.

Art. 5. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt het opschrift van Hoofdstuk III vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk III. Vormvoorwaarden en voorschriften”.

Art. 6. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt een artikel 4/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 4/1. §1. Een Vriendenaandeel is een aandeel op naam en vertegenwoordigt een fractie van het kapitaal of het eigen vermogen van de emittent.

Het Vriendenaandeel kan alleen verworven worden door een inbreng in geld en op voorwaarde van een volledige volstorting. Leningen of converteerbare effecten kunnen niet omgezet worden in Vriendenaandelen.

§2. Het volgestorte bedrag van de Vriendenaandelen bedraagt ten hoogste 75.000 euro per Vriendenaandeelhouder en 300.000 euro per emittent.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt de vormvoorwaarden waaraan een Vriendenaandeel moet voldoen en de procedure van registratie van het Vriendenaandeel. Ze kan een controleorgaan de bevoegdheid geven de naleving van de voorwaarden voor het Vriendenaandeel door de emittent en de Vriendenaandeelhouder te controleren.”.

Art. 7. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt een artikel 4/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 4/2. Het totale openstaande bedrag, in hoofdsom, dat in het kader van een of meer Winwinleningen aan een of meer kredietnemers uitgeleend of ter beschikking gesteld wordt samen met het volgestorte bedrag van een of meer Vriendenaandelen, bedraagt ten hoogste 75.000 euro per belastingplichtige.

Het totale openstaande bedrag, in hoofdsom, dat in het kader van een of meer Winwinleningen uitgeleend of ter beschikking gesteld wordt samen met het

volgestorte bedrag van een of meer Vriendenaandelen aan dezelfde vennootschap, bedraagt ten hoogste 300.000 euro.”.

Art. 8. In artikel 6 van hetzelfde decreet wordt voor het eerste lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“De kredietnemer kan de bedragen die in het kader van de Winwinlening geleend of ter beschikking gesteld zijn, niet gebruiken voor de volstorting van Vriendenaandelen.”.

Art. 9. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt een artikel 6/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 6/1. De emittent gebruikt de ontvangen sommen uit het Vriendenaandeel niet om:

- 1° dividenden uit te keren, met inbegrip van de uitkering van liquidatiereserves of de aankoop van aandelen;
- 2° leningen te verstrekken.”.

Art. 10. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt een artikel 7/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 7/1. Vanaf het jaar waarin het Vriendenaandeel wordt volgestort, houdt de Vriendenaandeelhouder het bewijs dat hij in het belastbare tijdperk een of meer Vriendenaandelen heeft volgestort en heeft behouden, ter beschikking van de belastingadministratie.

De Vlaamse Regering bepaalt de vormgeving van het bewijs, vermeld in het eerste lid.

De bewijslevering, vermeld in het eerste en tweede lid, is een noodzakelijke voorwaarde om het belastingkrediet, vermeld in hoofdstuk VI, te kunnen krijgen.”.

Art. 11. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt een artikel 8/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 8/1. §1. Aan de Vriendenaandeelhouder die onderworpen is aan de personenbelasting, zoals gelokaliseerd in het Vlaamse Gewest conform artikel 5/1, §2, van de Bijzondere Financieringswet, wordt een belastingkrediet toegekend.

§2. Het belastingkrediet wordt berekend op basis van de bedragen die de Vriendenaandeelhouder heeft volgestort.

§3. De grondslag waarop het belastingkrediet wordt toegekend, wordt berekend naar rato van het aantal dagen dat het Vriendenaandeel in het belastbare tijdperk is aangehouden. Die berekeningsgrondslag bedraagt ten hoogste 75.000 euro per belastingplichtige.

§4. Het belastingkrediet bedraagt 2,5% van de grondslag, vermeld in paragraaf 3.

§5. Het belastingkrediet wordt toegestaan voor een periode van maximaal vijf jaar.

Het belastingkrediet wordt alleen verleend als de Vriendenaandeelhouder per aanslagjaar conform artikel 7/1 het bewijs ter beschikking houdt van de belastingadministratie.

Het belastingkrediet wordt ontzegd voor het aanslagjaar waarvoor de bewijslevering ontbreekt, niet correct is of onvolledig is.

Het gedeerde belastingkrediet kan niet naar de volgende aanslagjaren overgedragen worden.

Het belastingkrediet vervalt vanaf de dag waarop de Vriendenaandeelhouder overlijdt.

Het belastingkrediet vervalt vanaf de dag waarop het Vriendenaandeel ambtshalve is geschrapt.

Het belastingkrediet vervalt vanaf de dag waarop de emittent failliet is verklaard of ontbonden is.”.

Art. 12. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, wordt een artikel 8/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 8/2. De berekeningsgrondslag van de Winwinlening en het Vriendenaandeel samen mag niet meer bedragen dan 75.000 euro per belastingplichtige.”.

Art. 13. In hoofdstuk VI van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 10 december 2010 en 19 december 2014, wordt het opschrift van afdeling 2 vervangen door wat volgt:

“Afdeling 2. Eenmalig belastingkrediet voor de kredietgever van de Winwinlening”.

Art. 14. Dit decreet treedt in werking op de dag na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, met uitzondering van artikel 11 en 12, die in werking treden vanaf aanslagjaar 2021.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en
Landbouw,

Hilde CREVITS

ADVIES VAN HET REKENHOF

ADVIES VAN HET REKENHOF

Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 19 mei 2006 betreffende de Winwinlening, wat betreft hetriendenaandeel

Advies goedgekeurd in algemene vergadering van 12 augustus 2020

INLEIDING

Artikel 5/7, 1^e lid, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten (financieringswet), ingevoegd door artikel 13 van de bijzondere wet van 6 januari 2014, bepaalt dat de ontwerpen en voorstellen van decreet of ordonnantie betreffende de gewestelijke opcentiemen en de fiscale maatregelen op de opcentiemen, voor advies aan het Rekenhof moeten worden voorgelegd. Hetzelfde geldt voor de amendementen op de ontwerpen en voorstellen.

In het kader van het respect van de fiscale loyaliteit brengt het Rekenhof een gedocumenteerd en met redenen omkleed advies uit over de eerbiediging van het principe van de progressiviteit dat is gedefinieerd in artikel 5/6. De algemene vergadering van het Rekenhof deelt het advies mee aan de federale regering en aan de gewestregeringen binnen een maand na ontvangst van het ontwerp of voorstel.

Het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 19 mei 2006 betreffende de Winwinlening, wat betreft hetriendenaandeel werd voorgelegd aan het Rekenhof op 22 juli 2020 door mevrouw H. Crevits, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw. Het voorontwerp van decreet brengt wijzigingen aan aan het bestaande systeem van de Winwinlening.

Het Rekenhof heeft via de brieven A4-3.726.345 B1 tot B6, L1 en L2 van 23 juli 2020 aan de regeringen de ontvangst ervan gemeld.

Zoals bepaald in artikel 5/7, 4^e lid, van de financieringswet moet het advies van het Rekenhof berusten op een transparant en uniform evaluatiemodel.

Het Rekenhof heeft het aan de nieuwe financieringswet aangepaste evaluatiemodel in de algemene vergadering van 8 oktober 2014 goedgekeurd.

Het voorliggend advies in verband met het overgezonden ontwerpdecreet werd goedgekeurd in de algemene vergadering van 12 augustus 2020.

FISCALE MAATREGELEN IN HET VOORONTWERP VAN DECREET

Het voorontwerp van decreet stelt een nieuwe mogelijkheid voor in het kader van de winwinlening, namelijk hetriendenaandeel. In tegenstelling tot een winwinlening, een achtergestelde lening van een natuurlijke persoon aan een KMO, is een vriendenaandeel een aandeel dat een deelneming in het eigen vermogen of kapitaal van een KMO vertegenwoordigt. Zowel de persoon van de deelnemer, de KMO als de bestemming van de gelden zijn onderworpen aan bepaalde voorwaarden. Indien aan deze voorwaarden is voldaan, dan verkrijgt de vriendenaandeelhouder een jaarlijks belastingkrediet.

Het voorontwerp wil de kapitaalstructuur van de Vlaamse KMO's versterken door het aanmoedigen van het verwerven van aandelen in die KMO's door particulieren. Het maximumbedrag dat per vriendenaandeelhouder kan worden geïnvesteerd, bedraagt 75.000 euro. Het maximum te verkrijgen bedrag per onderneming bedraagt 300.000 euro. Deze bedragen kunnen niet worden gecumuleerd met een traditionele winwinlening, maar er kan voor gekozen worden om een gedeelte van het bedrag ter beschikking te stellen als een winwinlening en een gedeelte te investeren in een vriendenaandeel.

Concreet verkrijgt de vriendenaandeelhouder een belastingkrediet van 2,5 procent, berekend op basis van de bedragen die hij heeft volgestort. De belastbare grondslag wordt vervolgens berekend a rato van het aantal dagen dat het vriendenaandeel in het belastbare tijdperk werd aangehouden. De maximale grondslag bedraagt 75.000 euro en het belastingkrediet wordt maximaal voor een periode van vijf jaar toegekend.

De structuur van het onderstaande advies volgt het evaluatiemodel en zet de resultaten uiteen van de onderzoeksitems die van toepassing zijn op de fiscale maatregelen (het nummer tussen rechte haken verwijst naar die onderzoeksitems van het evaluatiemodel). Het advies bestaat uit drie delen die overeenkomstig de hoofdstukken 1, 2 en 4 van het evaluatiemodel handelen over:

1. de overeenstemming van de adviesvraag met de bepalingen van de bijzondere financieringswet;
2. de overeenstemming van de fiscale maatregel met de bepalingen van de bijzondere financieringswet en de cijfermatige onderbouwing van de maatregel;
3. de eerbiediging van het principe van de progressiviteit voor de fiscale maatregelen op de gewestelijke opcentiemen.

1 Overeenstemming van de adviesvraag met de bepalingen van de bijzondere financieringswet

Het voorontwerp van besluit is een voorontwerp van wijzigend decreet. [1.1.3]

De fiscale maatregel waarin het voorontwerp voorziet, is een belastingkrediet bedoeld in artikel 5/1, § 1, 1^e lid, 2°, dat op de opcentiemen wordt toegepast. [1.2.2]

Het voorontwerp van decreet werd op 22 juli 2020 aan het Rekenhof voorgelegd. Het advies over het voorontwerp werd gevraagd vooraleer het in het Vlaams Parlement wordt neergelegd. [1.3.1]

Het Rekenhof heeft schriftelijke bevestiging gekregen dat het voorontwerp van decreet voor advies omtrent de technische uitvoerbaarheid werd meegedeeld aan de federale regering en de andere gewestregeringen. [1.4]

Het Rekenhof stelt vast dat de adviesvraag voldoet aan de bepalingen van artikel 5/7, 1^e lid, en van artikel 5/1 van de financieringswet.

2 Overeenstemming van de fiscale maatregel met de bepalingen van de bijzondere financieringswet

2.1 Wettelijke bepalingen die gelden voor de fiscale maatregelen die van toepassing zijn op de opcentiemen

Het voorontwerp van decreet aangaande hetriendenaandeel voert een belastingkrediet in. Dit belastingkrediet is gebaseerd op het geïnvesteerde bedrag.

De maatregel wordt toegepast op de gewestelijke opcentiemen. [2.2.1]

De maatregel is een forfaitair belastingkrediet dat verbonden is aan de materiële bevoegdheden van de gewesten. [2.2.7]

2.2 Cijfermatige onderbouwing van de maatregel

Het jaarlijks belastingkrediet is een percentage van het geïnvesteerde bedrag.

Het belastingkrediet is niet gedifferentieerd volgens de schijven van de opcentiemen en evenmin is het proportioneel met de opcentiemen. Bijgevolg neemt het belastingkrediet de vorm aan van een niet-gedifferentieerd *forfaitair* belastingkrediet.

Het forfaitair bedrag van het belastingkrediet is vastgelegd. [2.3.3]

Het Rekenhof stelt vast dat het belastingkrediet voldoet aan de bepalingen van de artikelen 5/1, 5/5 en 5/7, 3^e lid, van de financieringswet.

3 Eerbiediging van het principe van de progressiviteit voor de fiscale maatregelen op de gewestelijke opcentiemen

Het bedrag van het belastingkrediet wordt als volgt bepaald: 2,5 procent van de ter beschikking gestelde bedragen a rato van het aantal dagen dat het vriendenaandeel werd aangehouden tijdens het belastbare tijdperk, met als maximum van de geïnvesteerde bedragen 75.000 euro.

Het belastingkrediet hangt uitsluitend af van een variabele (het geïnvesteerde bedrag) in samenhang met een materiële bevoegdheid van het gewest. Zoals bepaald in het evaluatiemodel¹ wordt de progressiviteit in dat geval geëvalueerd per groep van belastingplichtigen die zich in dezelfde situatie bevinden ten aanzien van de maatregel, namelijk per groep belastingplichtigen voor wie die variabele dezelfde waarde aanneemt.

¹ Opmerking over de items 4.2 tot 4.7 van het evaluatiemodel.

Voor de evaluatie wordt het belastingkrediet bijgevolg beschouwd als een niet-gedifferentieerd *forfaitair* belastingkrediet, zodat de maatregel het principe van de progressiviteit eerbiedigt. [4.1]

Het Rekenhof stelt vast dat het belastingkrediet m.b.t. hetriendenaandeel, het principe van de progressiviteit naleeft.

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Mevrouw Hilde CREVITS

Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw

Consciencegebouw

Koning Albert II laan 15

B-1210 Sint-Joost-ten-Node

contactpersoon

Wim Knaepen

wknaepen@serv.be

ons kenmerk

SERV_20200831_vriendenaandeel_BR

Brussel

31/08/2020

Vriendenaandeel

Mevrouw de minister

Het Vlaamse coronaherstelplan werd aangekondigd om ondernemingen en ondernemers ook op langere termijn doorheen de coronacrisis te loodsen. Het vierluik omvat als solvabiliteitsplan, naast de uitbreiding van de winwinlening en de creatie van vriendenaandelen, ook de uitbreiding van achtergestelde leningen, de oprichting van een welvaartsfonds en de uitbreiding van overheidswaarborgen. Na de COVID_19_Winwinlening wordt de SERV thans om advies gevraagd over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 19 mei 2006 betreffende de Winwinlening, wat betreft het Vriendenaandeel.

De sociale partners konden hierover geen consensus bereiken. U vindt hierna de standpunten van de respectieve organisaties.

Hoogachtend

Pieter Kerremans

administrateur-generaal

Danny Van Assche

voorzitter

1 Standpunt ACV, ABVV en ACLVB

Een eerste vierluik van het Vlaamse economische coronaherstelplan werd recent aangekondigd om ondernemingen en ondernemers ook op langere termijn doorheen de coronacrisis te loodsen. Dit vierluik omvat een solvabiliteitsplan. Het plan voorziet de uitbreiding van de bestaande Winwinlening naar een COVID-19 Winwinlening, de creatie van vriendenaandelen, de uitbreiding van achtergestelde leningen en waarborgen en tenslotte ook de oprichting van een nieuw welvaartsfonds.

De SERV ontving in een eerste fase een adviesvraag over de COVID-19-Winwinlening. Thans wordt de SERV om advies gevraagd over het vriendenaandeel. Het ontwerpdecreet voor dit vriendenaandeel beoogt familie en vrienden aan te moedigen om aandelen te verwerven in kmo's en zodoende de kapitaalstructuur te versterken. De aandeelhouder kan maximaal 75.000 euro investeren. Het fiscale voordeel voor het vriendenaandeel is vastgelegd op 2,5% voor een periode van maximaal vijf jaar. Als onderneming kan men zo maximaal 300.000 euro kapitaal verwerven. De maxima per aandeelhouder en per onderneming kunnen niet worden gecumuleerd met de Winwinlening. Men kan er wel voor opteren om een deel van het bedrag als achtergestelde lening (Winwinlening) te verstrekken en een ander deel als kapitaal (Vriendenaandeel).

Een consensus met de werkgeversorganisaties over een gezamenlijk advies over dit Vriendenaandeel kon in de schoot de SERV niet worden bereikt. Hierna volgen de standpunten van ACV, ABVV en ACLVB.

De fiscale voordelen in het solvabiliteitsplan

- De werknemersorganisaties hebben principiële bedenkingen bij het toekennen van belastingvoordelen voor risicokapitaal met soepele voorwaarden. Zeker ook als dit gebeurt zonder duidelijke doelgroepafbakening. Onvoorwaardelijke fiscale voordelen ter ondersteuning van risicokapitaal zorgen volgens de literatuur voor “windfall profits”. Zulke maatregelen zijn dus vaak niet efficiënt. Zij kosten de belastingbetaler veel geld zonder al te veel concrete engagementen van investeerders en bedrijven. Er wordt dus beter gekeken naar andere meer effectieve manieren om het investeringsklimaat te verbeteren.
- Zo blijkt onder meer dat het vooral personen uit de hoogste 2 inkomensdecielen zijn die tot nu toe het meeste gebruik maken van fiscale stimuli voor winwinleningen. Belastingvoordelen verbonden aan verschillende maatregelen voor risicokapitaal kunnen ook gecumuleerd worden.
- ACV, ABVV en ACLVB vragen de Vlaamse Regering te onderzoeken of deze extra besteding van Vlaamse overheidsmiddelen nu prioritair is.

De verhouding met andere fiscale maatregelen

- De invoering van het Vriendenaandeel kan dus niet los gezien worden van andere fiscale maatregelen ter ondersteuning van risicokapitaal. Er staan concreet nieuwe fiscale mechanismen in de steigers zoals de COVID-19-Winwinlening en het Vlaamse welvaartsfonds. Ook bestaan er gelijkaardige federale mechanismen zoals de Taks shelter KMO waarvan de voorwaarden ook nu versoepeld worden. Om tot een evenwichtig en correct advies te kunnen komen, had het beter geweest om inzicht te krijgen in alle (geplande) nieuwe fiscale mechanismen, dit om o.a. overlappings te voorkomen.

- De werknemersorganisaties vragen de Vlaamse regering meer oog te hebben voor complementariteit van dit soort fiscale kapitaalsteun en de SERV bij wijzigingen ook om advies te vragen over het globale fiscale uitgavenplaatje voor kapitaalinvesteringen.
- Bovendien zullen deze verschillende bijkomende fiscale maatregelen uit het plan de fiscale koterij van belastingverminderingen verder doen toenemen. Deze nieuwe verminderingen staan haaks op het recente pleidooi van de Hoge Raad Van Financiën om de wildgroei aan belastingverminderingen een halt toe te roepen. Inkomsten op peil te houden, is meer dan ooit nodig nu de overheid het onderste uit de kan haalt om de impact van de corona crisis te temperen. Inkomstenstabiliteit zal een echte belastingverschuiving richting vervuiling, kapitaal en vermogen vergen. En geen nieuwe overheidsuitgaven voor belastingverminderingen.
- Er moet volgens ACV, ABVV en ACLVB ook gekeken worden naar de doelgroep, zeker ten opzichte van het risico (er is geen garantie). In een zeer onzekere economische situatie gaat men potentieel het faillissementsrisico concentreren in de directe omgeving in plaats van het te spreiden.

De doelstelling

- Met het Vriendenaandeel wil de overheid de spaarder mobiliseren met een fiscaal voordeel om zijn schouders te zetten onder de economische relance. De Nationale Bank (NBB) wijst op de kost van het belastingvoordeel en beperkte effectiviteit. De werknemersorganisaties volgen de redenering van de NBB hierin en is bijgevolg geen voorstander van het Vriendenaandeel.
- ACV, ABVV en ACLVB vragen de Vlaamse regering een alternatieve optie te onderzoeken. Met name zelf gebruik te maken van de lage rente op de kapitaalmarkten en direct strategische KMO met kapitaalbehoeften door de corona crisis te ondersteunen via participaties en achtergestelde leningen. En niet de duurdere omweg van de spaarder, werknemer of partner te nemen, door hen met een fiscaal voordeel te lokken richting risicovolle “vriendenaandeel”.

2 Standpunt VOKA, UNIZO, BB en Verso

VOKA, UNIZO, BB en Verso scharen zich achter het principe van het vriendenaandeel, als één van de maatregelen in het Vlaamse vierluik dat de solvabiliteit van ondernemingen moet ondersteunen in crisistijd.

Positief is het ruime toepassingsgebied. De maatregel blijft niet beperkt tot specifieke soorten van bedrijven, maar heeft als doel de kmo's in hun algemeenheid te ondersteunen. Meerdere kmo's, zowel starters als meer mature bedrijven, ondervinden in de huidige crisis de nodige hinder en kunnen extra middelen om hun kapitaal en solvabiliteit te versterken, gebruiken. In die zin is de afwezigheid van specifieke doelgroepen een goede zaak.

De doelstelling om slapend spaargeld te activeren door de toekenning van een fiscaal voordeel voor maximaal vijf jaar wordt positief beoordeeld, omdat de aandeelhouder zo wordt aangemoedigd zijn aandeel voldoende lang aan te houden. Dat is van belang om de kmo's voldoende tijd te geven de crisis achter zich te laten en opnieuw in een normale context te kunnen functioneren.

Een strikte opvolging van de maatregel is echter noodzakelijk zodat tijdig kan worden bijgestuurd. Het is immers niet duidelijk of de huidige modaliteiten voldoende aantrekkelijk zijn om spaarders in grote mate te overtuigen in het vriendenaandeel te stappen. Het betreft risicokapitaal en een potentiële aandeelhouder zal steeds de afweging maken tussen het fiscale voordeel en het risico dat wordt genomen. Bovendien is het heden moeilijk om een inschatting te maken van de toekomstige evolutie van de economische context die op zijn beurt de risico-inschatting van individuele potentiële aandeelhouders zal beïnvloeden.

ADVIES VAN DE FEDERALE REGERING

Federale
Overheidsdienst
FINANCIËN

Afz.: *Kruidtuinlaan 50 bus 61 – 1000 Brussel*

**De Vice-Eerste Minister en
Minister van Financiën**

Mevrouw Hilde Crevits
Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk,
Sociale economie en Landbouw

Koning Albert II-laan 15
1210 Brussel

Uw bericht van
19.07.2020

Uw kenmerk:

Ons kenmerk:

Bijlage(n):

KCFIN/2020.01071

BEO-2020/0724-03bijl1

Pagina 1/3

Brussel, 23-09-2020

**Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 19 mei 2006 betreffende de
Winwinlening, wat betreft hetriendenaandeel - advies inzake technische uitvoerbaarheid**

Mevrouw de Minister,
Waarde Collega,

De bevoegde diensten van mijn administratie hebben de bepalingen inzake inkomstenbelastingen in het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 19 mei 2006 betreffende de Winwinlening, wat betreft hetriendenaandeel, geanalyseerd. Zij hebben de onderstaande opmerkingen met betrekking tot de technische uitvoerbaarheid van het voorontwerp geformuleerd.

1. Beoogde maatregel

Met het voormelde voorontwerp van decreet wenst de Vlaamse Regering een regeling in te voeren waarbij een fiscaal voordeel wordt verleend aan belastingplichtigen die aandelen verwerven van een KMO-vennootschap door middel van een inbreng in geld. Dat fiscaal voordeel wordt verleend onder de vorm van een gewestelijk belastingkrediet dat in beginsel gedurende vijf jaar wordt verleend. Het belastingkrediet is telkens gelijk aan 2,5 pct. van het bedrag van de ingebrachte sommen.

2. Bewijs voor het verkrijgen van het belastingkrediet

Om het belastingkrediet te kunnen krijgen, moet de Vriendenaandeelhouder het bewijs ter beschikking houden van de administratie dat hij in het belastbare tijdperk één of meer Vriendenaandelen heeft volgestort en heeft behouden in de vorm die door de Vlaamse Regering zal worden bepaald. Dat bewijs is een noodzakelijke voorwaarde om het belastingkrediet te kunnen krijgen (ontworpen artikel 7/1 van het decreet van 19 mei 2006 betreffende de Winwinlening, hierna Winwindecreet).

Het ontwerp bepaalt dat de Vlaamse Regering de vormvoorwaarden bepaalt waaraan een Vriendenaandeel moet voldoen en de procedure van registratie van het Vriendenaandeel. De Vlaamse regering zou bovendien een controleorgaan de bevoegdheid kunnen geven om de naleving van de voorwaarden voor het Vriendenaandeel door de emittent en de Vriendenaandeelhouder te controleren (ontworpen artikel 3/1, § 3 van het Winwindecreet).

Er wordt aangenomen dat, naar analogie met de Winwinlening, het de bedoeling is dat het controleorgaan instaat voor de controle op het naleven van de voorwaarden voor het belastingkrediet en het bewijs aflevert dat de belastingplichtige ter beschikking moet houden om aanspraak te kunnen maken op het belastingkrediet. Op die manier zou de controletaak van de federale belastingadministratie in beginsel beperkt zijn tot het opvragen van dat bewijs en eventueel het controleren van de berekeningsgrondslag (zie punt 3).

De inbrengen in het kader van een Vriendenaandeel kunnen in beginsel ook in aanmerking komen voor een federale belastingvermindering als bedoeld in de artikelen 145²⁶ en 145²⁷ van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (WIB 92) (tax shelter voor startende ondernemingen en groeibedrijven) wanneer aan de voorwaarden ter zake is voldaan. De federale belastingvermindering als bedoeld in artikel 15 van de wet van 15 juli 2020 houdende diverse dringende fiscale bepalingen ten gevolge van de COVID-19-pandemie (CORONA III) kan evenwel niet worden verleend voor uitgaven die in aanmerking zijn genomen voor de toepassing van een gewestelijke belastingvermindering of een gewestelijk belastingkrediet (artikel 15, § 2, vierde lid, 1°, van de voormelde wet). De federale belastingvermindering voor de tax shelter in het kader van Coronacrisis geldt enkel voor kapitaalsverhogingen die uiterlijk op 31 december 2020 volstort zijn. Het belastingkrediet voor het Vriendenaandeel zou van toepassing kunnen zijn op kapitaalsverhogingen die plaatsvinden vóór 1 januari 2021. In dat geval vraagt de federale belastingadministratie dat in onderling overleg zou worden bekeken hoe de controle op de voormelde anticumulatiebepaling eventueel kan worden vereenvoudigd.

3. belastingkrediet

3.1. berekeningsgrondslag van het belastingkrediet

Overeenkomstig het ontworpen artikel 8/1 van het Winwindecreet, wordt het belastingkrediet berekend op basis van de bedragen die de Vriendenaandeelhouder heeft volgestort en wordt rekening gehouden met het aantal dagen dat het (volgestorte) Vriendenaandeel gedurende het belastbare tijdperk is aangehouden. De berekeningsgrondslag kan niet meer bedragen dan 75.000 euro per belastingplichtige. Is het de bedoeling dat op het attest dat door het controleorgaan zal worden afgeleverd het volgestorte bedrag wordt vermeld of de berekeningsgrondslag zelf, dus rekening houdende met het aantal dagen dat het aandeel gedurende het belastbare tijdperk is aangehouden en eventueel de periode van 5 jaar en het verval van het recht op het belastingkrediet of het niet langer voldoen aan de voorwaarden (zie verder)? Wanneer de berekeningsgrondslag niet wordt beperkt in functie van het aantal dagen in het belastbare tijdperk waarvoor het belastingkrediet kan worden verleend, zal het attest dan melding maken van dat aantal dagen of van de datum waarop het recht op het belastingkrediet vervalt/niet meer aan de voorwaarden is voldaan?

Bij de verkoop of schenking van een Vriendenaandeel binnen de 5 jaar, heeft men in beginsel geen recht meer op het belastingkrediet vermits het aandeel niet langer wordt aangehouden. Als er in de loop van de periode van 60 maanden niet meer aan bepaalde voorwaarden is voldaan (cf. het ontworpen artikel 3/1, § 3, van het Winwindecreet), vervalt in beginsel ook het recht op het belastingkrediet. Er wordt aangenomen dat dat belastingkrediet nog kan worden verleend voor het gedeelte van het belastbare tijdperk voorafgaand respectievelijk aan de dag van de verkoop of schenking van het aandeel en aan de dag waarop niet meer aan de voorwaarden is voldaan.

Het ontworpen artikel 8/2 van het Winwindecreet bepaalt dat de berekeningsgrondslag van de Winwinlening en het Vriendenaandeel samen niet meer mag bedragen dan 75.000 euro per belastingplichtige. Gelet op het feit dat het totale openstaande bedrag in hoofdsom dat in het kader van één of meer Winwinleningen wordt uitgeleend of ter beschikking gesteld samen met het volgestorte bedrag aan Vriendenaandelen per belastingplichtige niet meer dan 75.000 euro mag bedragen (ontworpen artikel 4/2 van het Winwindecreet), wordt aangenomen dat deze bepaling in de praktijk wellicht weinig of niet zal moeten worden toegepast. Kan er eventueel worden verduidelijkt hoe deze beperking desgevallend toch zou moeten worden toegepast? Er wordt aangenomen dat voor de toepassing van het ontworpen artikel 8/2 van het Winwindecreet enkel rekening moet worden gehouden met het jaarlijkse belastingkrediet voor de Winwinlening en niet met het éénmalige belastingkrediet.

3.2. periode waarvoor het belastingkrediet kan worden verleend

Het belastingkrediet wordt verleend voor een periode van maximum 5 jaar (ontworpen artikel 8/1, § 5, eerste lid, van het Winwindecreet). Die periode van 5 jaar zal doorgaans gespreid zijn over 6 belastbare tijdperken (of meer in geval van belastbare tijdperken die geen volledig kalenderjaar beslaan). Er wordt gevraagd om de berekening van de periode van 5 jaar te illustreren aan de hand van een aantal voorbeelden.

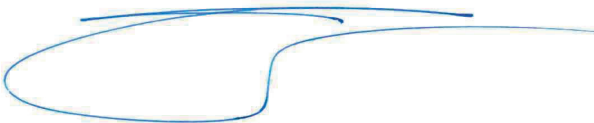
3.3. verval van het recht op het belastingkrediet

Het belastingkrediet vervalt overeenkomstig het ontworpen artikel 8/1, § 5, vijfde tot zevende lid, van het Winwindecreet vanaf de dag waarop de Vriendenaandeelhouder overlijdt, vanaf de dag waarop het Vriendenaandeel ambtshalve is geschrapt en vanaf de dag waarop de emittent failliet is verklaard of ontbonden is. Er wordt aangenomen dat het belastingkrediet nog kan worden verleend voor het gedeelte van het belastbare tijdperk dat voorafgaat aan de dag van overlijden, van de ontbinding of faillietverklaring van de emittent of van de schrapping van het Vriendenaandeel.

4. Toepassing in de belasting van niet-inwoners

Er wordt aan herinnerd dat bij toepassing van artikel 54/2 van de Bijzondere Financieringswet gewestelijke belastingkredieten ook worden verleend aan bepaalde niet-inwoners.

Met collegiale groeten,

Alexander DE CROO

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 67.984/1
van 2 oktober 2020

over

een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van het decreet van
19 mei 2006 betreffende de Winwinlening, wat betreft het
Vriendenaandeel’

Op 4 september 2020 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van het decreet van 19 mei 2006 betreffende de Winwinlening, wat betreft het Vriendenaandeel’.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 24 september 2020. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH en Wouter PAS, staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Katrien DIDDEN, adjunct-auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 2 oktober 2020.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,¹ alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe om de in het decreet van 19 mei 2006 ‘betreffende de Winwinlening’ opgenomen regeling betreffende de Winwinlening uit te breiden met het “Vriendenaandeel”. Zoals de Winwinlening is dit nieuwe instrument bedoeld om particulieren te stimuleren privéspaargeld vrij te maken ten behoeve van de financiering van kleine, middelgrote, of micro-ondernemingen (KMO).

Door de ontworpen regeling worden particulieren aangemoedigd om met een inbreng in geld een nieuw uitgegeven aandeel op naam (“Vriendenaandeel”) van de onderneming te verwerven. Indien aan de in het voorontwerp gestelde voorwaarden is voldaan, wordt aan de “Vriendenaandeelhouder” een belastingkrediet toegekend van 2,5% voor een maximumperiode van vijf jaar. De Vriendenaandeelhouder kan maximaal 75.000 euro investeren en de onderneming kan via dit systeem maximaal 300.000 euro kapitaal verwerven. De maxima per aandeelhouder en per onderneming kunnen niet worden gecumuleerd met de Winwinlening. Wel kan men ervoor opteren om een deel van het bedrag als achtergestelde lening (Winwinlening) te verstrekken en een ander deel als kapitaal (Vriendenaandeel).

De versoepelingen die recent naar aanleiding van de coronacrisis² werden ontworpen inzake de Winwinlening worden grotendeels doorgetrokken naar het Vriendenaandeel. Zo worden de maximumbedragen op elkaar afgestemd. Ook wordt het voor een bestaande aandeelhouder mogelijk gemaakt om Vriendenaandelen te onderschrijven van de vennootschap waarin hijzelf, zijn echtgenoot of echtgenote, of wettelijk samenwonende partner aandeelhouder zijn. De drempel wordt hier evenwel gelegd op maximaal 10% (in plaats van 5% bij de Winwinlening) van de aandelen of stemrechten, hetzij van rechten of effecten waarvan de uitoefening, de omwisseling of de conversie de overschrijding van die drempel tot gevolg zou hebben.

Het is de bedoeling om de ontworpen regeling in werking te laten treden op de dag na de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*. De bepalingen van het voorontwerp die betrekking hebben op het toekennen van het jaarlijkse belastingkrediet aan de Vriendenaandeelhouder en inzake het maximumbedrag per belastingplichtige van de berekeningsgrondslag van de Winwinlening en het Vriendenaandeel samen, gelden vanaf het

¹ Aangezien het gaat om een voorontwerp van decreet, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Zie het ontwerp van decreet ‘tot wijziging van het decreet van 19 mei 2006 betreffende de Winwinlening, wat betreft de COVID-19-Winwinlening’, *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 447.

aanslagjaar 2021 (ontworpen artikelen 8/1 en 8/2 van het decreet van 19 mei 2006; artikelen 11 en 12 van het voorontwerp).

VORMVEREISTEN

3. Aan de gemachtigde werd gevraagd of met betrekking tot de ontworpen regeling de aanmeldingsprocedure in het kader van de staatssteunregeling, zoals voorgeschreven door artikel 108, lid 3, van het Verdrag ‘betreffende de werking van de Europese Unie’ (VWEU), werd doorlopen. De gemachtigde beantwoordde deze vraag als volgt:

“Het voorontwerp heeft geen betrekking op staatssteun. Aangezien de begunstigde van de steun in het kader van het Vriendenaandeel niet de onderneming is, maar een particuliere (kandidaat-)aandeelhouder, is er geen sprake van staatssteun in de zin van artikel 107, eerste lid VWEU. Aangezien het voorontwerp niet kwalificeert als ‘staatssteun’ in de zin van deze bepaling, is het ook vrijgesteld van de aanmeldingsverplichting van artikel 108, lid 3 VWEU”.

De omstandigheid dat de fiscale gunstregeling de Vriendenaandeelhouder ten goede komt, sluit niet uit dat de regeling op zich als staatssteun kan worden aangemerkt, nu het fiscale voordeel voor de Vriendenaandeelhouder ook de vennootschap zelf ten goede komt, die hierdoor eenvoudiger financiering kan bekomen dan bij afwezigheid van de regeling. Recent maakte de Raad van State, afdeling Wetgeving, in advies 67.703/1 van 8 juli 2020 over een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van het decreet van 19 mei 2006 betreffende de Winwinlening, wat betreft de COVID-19-Winwinlening’,³ de volgende opmerking:

“4. In de mate dat de ontworpen regeling moet worden beschouwd als betrekking hebbende op staatssteun⁴ zullen de stellers moeten kunnen verantwoorden waarom het voorontwerp verenigbaar kan worden geacht met de interne markt in de zin van artikel 107, lid 2 of 3, van het Verdrag ‘betreffende de werking van de Europese Unie’ (VWEU) en is vrijgesteld van de aanmeldingsverplichting van artikel 108, lid 3, van het VWEU (op basis van bijvoorbeeld verordening (EU) nr. 651/2014 van 17 juni 2014⁵ of de de minimis-verordening (EU) nr. 1407/2013 van 18 december 2013⁶).

Daarbij mag niet uit het oog worden verloren dat, in het geval de ontworpen regeling of een deel ervan zou worden beschouwd als een regeling inzake staatssteun, het miskennen van de aanmeldingsverplichting de onwettigheid van de betrokken staatssteun tot gevolg heeft, zelfs al zou die op zichzelf genomen verenigbaar met het Unierecht

³ *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 447/1, 30.

⁴ *Voetnoot 3 uit het geciteerde advies*: Indien het weliswaar zo is dat - zoals door de gemachtigde werd toegelicht - de begunstigde van de steun in het kader van de Winwinlening de particuliere kredietgever is, rijst niettemin de vraag of het toekennen van een belastingkrediet niet tevens gevolgen kan hebben op het vlak van de overheidsinkomsten op een wijze die de toepasselijkheid van de staatssteunregeling niet bij voorbaat uitsluit.

⁵ *Voetnoot 4 uit het geciteerde advies*: Verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 ‘waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard’.

⁶ *Voetnoot 5 uit het geciteerde advies*: Verordening (EU) nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 ‘betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun’.

kunnen worden verklaard, alsmede, in beginsel, de verplichting tot terugvordering van de onrechtmatig toegekende steun⁷”.

Dezelfde opmerking kan worden gemaakt met betrekking tot de ontworpen regeling inzake het Vriendenaandeel.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 4

4.1. In het ontworpen artikel 3/1, § 1, 4°, a), van het decreet van 19 mei 2006 wordt bepaald dat de Vriendenaandeelhouder, noch diens echtgenoot, echtgenote of wettelijk samenwonende partner rechtstreeks of onrechtstreeks houder mag zijn van “meer dan 10% van de aandelen of de stemrechten van de emittent”.

Het verdient aanbeveling om de memorie van toelichting bij het voorontwerp aan te vullen met een verduidelijking die ervan doet blijken dat het verschil in behandeling van diverse categorieën personen, al naargelang zij al dan niet houder zijn van meer dan 10% van de aandelen of de stemrechten van de emittent, verenigbaar is met het gelijkheidsbeginsel en dat dergelijk verschil in behandeling kan worden geacht in een redelijk verband te staan tot de doeleinden die met de ontworpen regeling op dat punt worden nagestreefd en dat de daartoe aangewende middelen voldoende objectief en pertinent zijn.

4.2. In het ontworpen artikel 3/1, § 2, 4°, van het decreet van 19 mei 2006 wordt bepaald dat de emittent geen beleggings-, thesaurie- of financieringsvennootschap mag zijn. Ter wille van de rechtszekerheid verdient het aanbeveling om hetzij een definitie van deze begrippen, hetzij een verwijzing naar een wettelijke definitie in het voorontwerp van decreet op te nemen.⁸

Artikel 6

5. In het ontworpen artikel 4/1, § 3, van het decreet van 19 mei 2006 wordt de Vlaamse Regering onder meer opgedragen om “de vormvoorwaarden waaraan een Vriendenaandeel moet voldoen en de procedure van registratie van het Vriendenaandeel” te bepalen.

In de commentaar die in de memorie van toelichting bij die bepaling wordt gegeven, wordt verduidelijkt dat de Vlaamse Regering hiermee wordt toegelaten om “bepaalde praktische maatregelen [te treffen] met betrekking tot de vorm en de inhoud waaraan overeenkomsten moeten voldoen zodat deze kunnen worden geregistreerd (...) als uitgifteovereenkomst Vriendenaandeel”.

⁷ Voetnoot 6 uit het geciteerde advies: Zie bv. HvJ 8 december 2011, C-275/10, *Residex Capital IV CV*; HvJ 5 maart 2015, C-667/13, *Estado Português*.

⁸ Zie bijv. de definitie van deze begrippen in artikel 2, § 1, 5°, d) tot f), van het WIB 1992.

In de aangehaalde omschrijving van de bevoegdheid die in het ontworpen artikel 4/1, § 3, van het decreet van 19 mei 2006 aan de Vlaamse Regering wordt gedelegeerd, wordt niet geëxpliciteerd dat deze bevoegdheid ook het treffen van maatregelen van inhoudelijke aard kan omvatten met betrekking tot de te registeren uitgifteovereenkomsten. Het verdient ter wille van de duidelijkheid en de rechtszekerheid aanbeveling om de omschrijving van de aan de Vlaamse Regering te verlenen bevoegdheid beter af te stemmen op de bedoeling die er volgens de memorie van toelichting blijkt aan ten grondslag van ligt. Daartoe kan worden overwogen om de eerste zin van het ontworpen artikel 4/1, § 3, van het decreet van 19 mei 2006, te redigeren als volgt:

“De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast met betrekking tot de inhoudelijke en vormelijke voorwaarden waaraan overeenkomsten tot uitgifte van een Vriendenaandeel moeten voldoen en regelt de procedure van registratie van die overeenkomsten”.⁹

Artikel 8

6. In het bestaande artikel 6, tweede lid, van het decreet van 19 mei 2006 wordt verwezen naar “ondernemingsdoeleinden in de zin van het eerste lid”. Aangezien met artikel 8 van het voorontwerp wordt beoogd om een nieuw eerste lid toe te voegen aan artikel 6 van het decreet van 19 mei 2006, dient de zinsnede “ondernemingsdoeleinden in de zin van het eerste lid”, in het huidige tweede lid van artikel 6 - dat het derde lid zal worden - te worden vervangen door de zinsnede “ondernemingsdoeleinden in de zin van het tweede lid”.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Marnix VAN DAMME

⁹ Anders dan wat in artikel 4, § 3, van het decreet van 19 mei 2006 wordt bepaald met betrekking tot de Winwinlening, wordt in het ontworpen artikel 4/1, § 3, van het decreet geen melding gemaakt van de schrapping.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 2 van het decreet van 19 mei 2006 betreffende de Winwinlening, gewijzigd bij de decreten van 10 december 2010, 19 december 2014, 23 december 2016 en 2 oktober 2020, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° aan punt 1° worden de woorden “en de uitvoeringsbesluiten ervan” toegevoegd;
- 2° er worden een punt 12°, 13° en 14° toegevoegd, die luiden als volgt:
 - “12° Vriendenaandeel: een nieuw uitgegeven aandeel op naam, verworven met een inbreng in geld, dat voldoet aan de voorwaarden van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan;
 - 13° Vriendenaandeelhouder: een natuurlijke persoon die, buiten het kader van zijn handels- of beroepsactiviteiten, een Vriendenaandeel heeft onderschreven en volgestort;
 - 14° emittent: een vennootschap die een kapitaalverhoging of een uitgifte van nieuwe aandelen uitvoert en die voldoet aan de voorwaarden van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”

Art. 3. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 2 oktober 2020, wordt het opschrift van hoofdstuk II vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk II. Voorwaarden betreffende de partijen”.

Art. 4. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 2 oktober 2020, wordt een artikel 3/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 3/1. §1. Op de datum waarop de Vriendenaandeelhouder het Vriendenaandeel onderschrijft, voldoet de Vriendenaandeelhouder aan al de volgende voorwaarden:

- 1° hij is een natuurlijke persoon die een Vriendenaandeel buiten het kader van zijn handels- of beroepsactiviteiten onderschrijft;
- 2° hij is geen werknemer van de emittent;
- 3° hijzelf, noch de echtgenoot, de echtgenote of de wettelijk samenwonende partner van de Vriendenaandeelhouder zijn benoemd of treden op als bestuurder, zaakvoerder of in een vergelijkbaar mandaat binnen de emittent;
- 4° hijzelf, noch de echtgenoot, de echtgenote of de wettelijk samenwonende partner van de Vriendenaandeelhouder zijn rechtstreeks of onrechtstreeks houder van:
 - a) meer dan 10% van de aandelen of de stemrechten van de emittent;
 - b) rechten of effecten waarvan de uitoefening, omwisseling of conversie de overschrijding van de drempel, vermeld in punt a), tot gevolg heeft;
- 5° hijzelf, noch de echtgenoot, de echtgenote of de wettelijk samenwonende partner van de Vriendenaandeelhouder zijn geheel of gedeeltelijk uit het vennootschapsvermogen van de emittent getreden in de 24 maanden voorafgaand aan de volstorting van het Vriendenaandeel.

§2. Op de datum waarop de Vriendenaandeelhouder het Vriendenaandeel onderschrijft, voldoet de emittent aan al de volgende voorwaarden:

- 1° de emittent heeft een exploitatiezetel in het Vlaamse Gewest;
- 2° de emittent is een kmo;
- 3° de emittent heeft rechtspersoonlijkheid;
- 4° de emittent is geen beleggings-, thesaurie- of financieringsvennootschap zoals bedoeld in artikel 2, §1, 5°, d) tot en met f), van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992;
- 5° de emittent is geen van de volgende vennootschappen:
 - a) een vennootschap met als statutair hoofdvoorwerp of voornaamste activiteit de oprichting, de verwerving, het beheer, de verbouwing, de verkoop of de verhuur van vastgoed voor eigen rekening of het bezit van deelnemingen in vennootschappen met een soortgelijk voorwerp;
 - b) een vennootschap waarin onroerende goederen of andere zakelijke rechten met betrekking tot dergelijke goederen zijn ondergebracht, waarvan natuurlijke personen die in de vennootschap benoemd zijn of optreden als bestuurder, zaakvoerder of in een vergelijkbaar mandaat, hun echtgenoot, echtgenote of wettelijk samenwonende partner of hun kinderen, als die personen of hun echtgenoot het wettelijke genot van de inkomsten van die kinderen hebben, het gebruik hebben;
- 6° de emittent is geen vennootschap die is opgericht om een management- of bestuurdersovereenkomst te sluiten of die haar voornaamste bron van inkomsten uit management- of bestuurdersovereenkomsten haalt;
- 7° de emittent is een niet-beursgenoteerde vennootschap;
- 8° de emittent heeft geen kapitaalvermindering, inkoop van eigen aandelen of een andere vermindering of verdeling van het eigen vermogen doorgevoerd 24 maanden voorafgaand aan de volstorting van het Vriendenaandeel, behoudens de vermindering van het kapitaal of het eigen vermogen die uitsluitend het gevolg is van een uittreding van een of meerdere aandeelhouders van de emittent lastens het vennootschapsvermogen;
- 9° de emittent houdt geen rechtstreekse deelneming aan in een vennootschap die gevestigd is in een staat die is opgenomen in een van de lijsten, vermeld in artikel 307, §1/2, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, of een staat die is opgenomen in de lijst, vermeld in artikel 179 van het koninklijk besluit van 27 augustus 1993 tot uitvoering van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992;
- 10° de emittent doet geen betalingen aan vennootschappen die gevestigd zijn in een van de staten, vermeld in punt 9°, waarvan niet kan worden aangetoond dat ze zijn verricht in het kader van werkelijke en oprechte verrichtingen die het gevolg zijn van rechtmatige financiële of economische behoeften en die in totaal meer bedragen dan 100.000 euro per belastbaar tijdperk.

§3. De emittent voldoet gedurende 60 maanden na de volstorting van de Vriendenaandelen aan de voorwaarden, vermeld in paragraaf 2, 4° tot en met 6°, 9° en 10°.

Gedurende 60 maanden na de volstorting van de Vriendenaandelen voert de emittent geen kapitaalvermindering, inkoop van eigen aandelen of een andere vermindering of verdeling van het eigen vermogen door.”.

Art. 5. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 2 oktober 2020, wordt het opschrift van hoofdstuk III vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk III. Vormvoorwaarden en voorschriften”.

Art. 6. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 2 oktober 2020, wordt een artikel 4/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 4/1. §1. Een Vriendenaandeel is een aandeel op naam en vertegenwoordigt een fractie van het kapitaal of het eigen vermogen van de emittent.

Het Vriendenaandeel kan alleen verworven worden door een inbreng in geld en op voorwaarde van een volledige volstorting. Leningen of converteerbare effecten kunnen niet omgezet worden in Vriendenaandelen.

§2. Het volgestorte bedrag van de Vriendenaandelen bedraagt ten hoogste 75.000 euro per Vriendenaandeelhouder en 300.000 euro per emittent.

§3. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast met betrekking tot de inhoudelijke en formelijke voorwaarden waaraan overeenkomsten tot uitgifte van een Vriendenaandeel moeten voldoen en regelt de procedure van registratie van die overeenkomsten. Ze kan een controleorgaan de bevoegdheid geven de naleving van de voorwaarden voor het Vriendenaandeel door de emittent en de Vriendenaandeelhouder te controleren.”.

Art. 7. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 2 oktober 2020, wordt een artikel 4/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 4/2. Het totale openstaande bedrag, in hoofdsom, dat in het kader van een of meer Winwinleningen aan een of meer kredietnemers uitgeleend of ter beschikking gesteld wordt samen met het volgestorte bedrag van een of meer Vriendenaandelen, bedraagt ten hoogste 75.000 euro per kredietgever van een Winwinlening of Vriendenaandeelhouder.

Het totale openstaande bedrag, in hoofdsom, dat in het kader van een of meer Winwinleningen uitgeleend of ter beschikking gesteld wordt samen met het volgestorte bedrag van een of meer Vriendenaandelen aan dezelfde vennootschap, bedraagt ten hoogste 300.000 euro.”.

Art. 8. Aan artikel 6 van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 2 oktober 2020, wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De kredietnemer kan de bedragen die in het kader van de Winwinlening geleend of ter beschikking gesteld zijn, niet gebruiken voor de volstorting van Vriendenaandelen.”.

Art. 9. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 2 oktober 2020, wordt een artikel 6/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 6/1. De emittent gebruikt de ontvangen sommen uit het Vriendenaandeel niet om:

- 1° dividenden uit te keren, met inbegrip van de uitkering van liquidatiereserves of de aankoop van aandelen;
- 2° leningen te verstrekken.”.

Art. 10. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 2 oktober 2020, wordt een artikel 7/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 7/1. Vanaf het jaar waarin het Vriendenaandeel wordt volgestort, houdt de Vriendenaandeelhouder het bewijs dat hij in het belastbare tijdperk een of meer Vriendenaandelen heeft volgestort of eerder volgestorte aandelen heeft behouden, ter beschikking van de belastingadministratie.

De Vlaamse Regering bepaalt de vormgeving van het bewijs, vermeld in het eerste lid.

De bewijislevering, vermeld in het eerste en tweede lid, is een noodzakelijke voorwaarde om het belastingkrediet, vermeld in hoofdstuk VI, te kunnen krijgen.”.

Art. 11. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 2 oktober 2020, wordt een artikel 8/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 8/1. §1. Aan de Vriendenaandeelhouder die onderworpen is aan de personenbelasting zoals gelokaliseerd in het Vlaamse Gewest, conform artikel 5/1, §2, van de Bijzondere Financieringswet, wordt een belastingkrediet toegekend.

§2. Het belastingkrediet wordt berekend op basis van de bedragen die de Vriendenaandeelhouder heeft volgestort.

§3. De grondslag waarop het belastingkrediet wordt toegekend, wordt berekend naar rato van het aantal dagen dat het Vriendenaandeel in het belastbare tijdperk is aangehouden. Die berekeningsgrondslag bedraagt ten hoogste 75.000 euro per belastingplichtige.

§4. Het belastingkrediet bedraagt 2,5% van de grondslag, vermeld in paragraaf 3.

§5. Het belastingkrediet wordt toegestaan voor een periode van maximaal vijf jaar.

Het belastingkrediet wordt alleen verleend als de Vriendenaandeelhouder per aanslagjaar, conform artikel 7/1, het bewijs ter beschikking houdt van de belastingadministratie.

Het belastingkrediet wordt ontzegd voor het aanslagjaar waarvoor de bewijislevering ontbreekt, niet correct is of onvolledig is.

Het gedeelde belastingkrediet kan niet naar de volgende aanslagjaren overgedragen worden.

Het belastingkrediet vervalt vanaf de dag waarop de Vriendenaandeelhouder overlijdt.

Het belastingkrediet vervalt vanaf de dag waarop het Vriendenaandeel ambts-halve is geschrapt.

Het belastingkrediet vervalt vanaf de dag waarop de emittent failliet is verklaard of ontbonden is.

De uitgaven van de belastingplichtige die in aanmerking genomen zijn voor de toepassing van een federale belastingvermindering of een federaal belastingkrediet komen niet in aanmerking voor het belastingkrediet, bedoeld in dit decreet.”.

Art. 12. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 2 oktober 2020, wordt een artikel 8/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 8/2. De berekeningsgrondslag van de Winwinlening en het Vriendenaandeel samen mag niet meer bedragen dan 75.000 euro per belastingplichtige.”.

Art. 13. In hoofdstuk VI van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 10 december 2010, 19 december 2014 en 2 oktober 2020, wordt het opschrift van afdeling 2 vervangen door wat volgt:

“Afdeling 2. Eenmalig belastingkrediet voor de kredietgever van de Winwinlening”.

Art. 14. Dit decreet treedt in werking op de dag na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, met uitzondering van artikel 11 en 12 die in werking treden vanaf aanslagjaar 2021.

Brussel, 9 oktober 2020.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk,
Sociale Economie en Landbouw,

Hilde CREVITS